

Министерство образования и науки Российской Федерации
Федеральное государственное автономное образовательное учреждение
высшего профессионального образования
«Северо-Восточный федеральный университет имени М.К. Аммосова»
Институт языков и культуры народов Северо-Востока Российской Федерации
Кафедра якутской литературы

Утверждено
на заседании Ученого совета ИЯКН СВ РФ
Протокол № 2 от « 16 » октября 2015 г.
Директор Филиппов Г.Г.

ПРОГРАММА

вступительного испытания (тестирование) по якутской литературе для
поступающих на базе СПО по направлениям подготовки

44.03.05 – Педагогическое образование

Профили:

- Родной язык (якутский) и литература и Мировая художественная культура
- Родной язык (якутский) и литература и иностранный язык (английский)
- Родной язык (якутский) и литература и иностранный язык (китайский)

45.03.01 – Филология

Профили:

- Отечественная филология (якутский язык и литература)
- Прикладная филология (якутский язык (литература))
- Прикладная филология (якутский язык (перевод))

51.03.02 – Народная художественная культура

Профиль:

- Руководство этнокультурным центром

52.05.04 – Литературное творчество

Квалификация (степень):
Академический бакалавр. Специалист

Форма обучения: очная, заочная

Якутск – 2015

ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Формы и условия проведения вступительных испытаний определяются ученым советом института и доводятся до сведения поступающих не позднее чем за полгода до начала. Им создаются необходимые для подготовки условия, для желающих проводятся консультации.

Результаты вступительных испытаний определяются оценками «отлично», «хорошо», «удовлетворительно», «неудовлетворительно».

По результатам вступительных испытаний экзаменационная комиссия принимает решение о зачислении в бакалавриат.

2. ОПРЕДЕЛЕНИЕ СОДЕРЖАНИЯ ВСТУПИТЕЛЬНЫХ ИСПЫТАНИЙ

Вступительные испытания должны определять уровень усвоения выпускником учреждений СПО материала по истории якутской литературы, предусмотренного учебной программой СПО и охватывать все минимальное содержание данной дисциплины, установленное соответствующим федеральным государственным образовательным стандартом.

На собеседовании по направлению поступающие демонстрируют знания по истории якутской литературы, способности к научно-исследовательской деятельности.

Ответ абитуриента должен подтвердить достаточно полное знание современного состояния науки о литературе, основных этапов развития якутской литературы, ее значительных произведений.

3. ТРЕБОВАНИЯ, ПРОВЕРЯЕМЫЕ В ХОДЕ ВСТУПИТЕЛЬНЫХ ИСПЫТАНИЙ

Абитуриент должен подтвердить:

- владение якутским языком в его литературной форме;
- знание истории родной литературы, ее современного состояния и перспектив избранной специальности.
- оригинальность рассуждения, способности к литературно-творческой деятельности.

3.1. Примерные вопросы тестирования

A1. Бэлиэтэммит тыл арааһын быһаар. **Харах ыларың тухары киэн тайба барахсан сир-халлаан сиксиктэрин кытта силбэһэн ахан тураахтыыр эбээт!**

- 1) холбуу тыл
- 2) паараласпыт тыл
- 3) сомоҕо домох
- 4) кирири тыл

A2. Уос, айах аһаҕас дорҕоонноох тылы бэлиэтээ.

- 1) алмаасчыл

- 2) тобоџолообутунан
- 3) бырааттыы
- 4) сирдээн

A3. Бэлиэтэммит тыллартан элбэх ахсаан суолталааџын бул.

- 1) *Норуот* күүһэ – көмүөл күүһэ.
- 2) *Кыыс* оџо – омук анала.
- 3) Үрдүк тииккэ олорон, *кэҕэ* чуордук этэр.
- 4) Эһэм өтөџөр былыргы *сэргэ* санньыйан турар.

A4. *Чыычаах ырыата* диэн тыл ситимин арааһын ый.

- 1) тардыылаах
- 2) салайыы
- 3) сыстыы
- 4) сөпсөһүү

A5. Эргэрбит тыл кэккэтин бул.

- 1) батас, остуруок
- 2) кылыһах, ыһыах
- 3) кэһиэх, ытаһа
- 4) баабыр, дыабарааскы

A6. Бэриллибит этиигэ бэлиэтэммит даџааһын үөскээбит ньыматын ый.

Хотугу халлаан кыһынны күнэ харанаран барар.

- 1) киирии тыл уларыйыыта
- 2) тыл ханыылаһыыта
- 3) күүһүрдэр эбиискэ
- 4) сыһыарыы көмөтүнэн

A7. *Биирдии* ахсаан аат арааһын быһаар.

- 1) барыллааһын
- 2) үллэһик
- 3) кэрискэ
- 4) бытархай

A8. Баһылатыылаах холбуу этиигэ салаа чааһын арааһын быһаар. **Халын хаар бүк түһэн, тииттэр лабаалара аллара санньыспыттар.**

- 1) төрүөт суолталаах
- 2) миэстэ суолталаах
- 3) буолуу суолталаах
- 4) толоруу суолталаах

A9. Ньиргизэрэ суох бүтэй дорџоон кэккэтин ый.

- 1) т, б, г, д
- 2) п, ч, с, к
- 3) п, г, т, џ
- 4) х, т, с, ды

A10. Сыһыарыы түһүк (падеж) халыыптаах аат тылы бул.

- 1) куойатын эргитэн
- 2) хайыһардаах оџо
- 3) сүрэџэр ыттарбыта

4) алаһа дьизэбит уота

A11. Бэриллит текст көрүнүн быһаар.

Кыһыл саһылы, төбөтүн куобах бэргэһэнэн бүрүннэри тардан баран кыбыммытынан, Эрдэлиир Миитэрэй алларастыы күлэ-күлэ көтөн түстэ. Саһылы Сөдүөччүэй илдьиркэй ньачыыккатынан бүрүннэри быраҕа охсоот, оҕонньор кэтэҕириин орон түгэбэр анһан кэбистэ.

1) араспыиска

2) сайабылыанһа

3) дэбиэринэс

4) уус-уран суруйуу

A12. Бу этиигэ бэлиэтэммит тыллар этии ханнык чилиэнэ буолалларын булан бэлиэтэ. **Эрбэһин бугул саҕа балаҕан иһигэр бу киэһэ сүдү үөрүү буолбутун кэбиһиилээх от саҕа балаҕантан кистээтилэр.**

1) сиһилии, кэпсиирэ

2) толоруу, кэпсиирэ

3) быһаарыы, сиһилии

4) туһаан, кэпсиирэ

A13. Бэриллит этии тиибин быһаар. **Туох тылынан кыайан толору этиллиэй бу түөс иһигэр күүдэпчилэнэр дьол төлөнүн**

1) күүһүрдүү этии

2) риторическай ыйытыы

3) сэһэн этии

4) ыйытыы этии

A14. Аат тыл -тт халыыптаах элбэх ахсаанын таба суруллубут кэккэтин ый.

1) кыргыттар, оройуоттар

2) эмээхситтэр, чилиэттэр

3) оҕонньоттор, түнүрэттэр

4) хотуттар, хоһууттар

A15. Бу таабырыҥна бэлиэтэммит ситими быһаар. **Кэбиһиилээх от курдук үллүбүт баай балаҕанын таһыгар Лэглээрдэр балаҕаннара эрбэһин бугул курдук чөкчөллөн турар.**

1) холбуу тыл

2) тэннэбил

3) паараласпыт тыл

4) сомоҕо домох

A16. «Ситтиэ» (һыттыа-һыттыа) диэн айымньы жанрын быһааран бэлиэтэ.

1) чабырҕах

2) үгэ

3) норуот ырыата

4) тойук

A17. А.И.Софронов суруйбут айымньытын бул.

1) «Ыйдана»

2) «Сордоох суха»

3) «Марба»

4) «Дьүһүн кубулуйумтуо»

A18. «**Бйдана**» айымньы авторын ый.

1) Суорун Омоллоон

2) А.И.Софронов

3) Н.Д.Неустроев

4) Күндэ

A19. «**От үрэххэ**» кэпсээн авторын бэлиэтээ.

1) Афанасий Федоров

2) Амма Аччыгыйа

3) Дмитрий Таас

4) Софрон Данилов

A20. «**Таптыабын ийэни**» хоһоон авторын ый.

1) Күннүк Уурастыырап

2) Петр Тобуруокап

3) Эллэй

4) Семён Данилов

A21. Н.Д. Неустроев комедиятын булан бэлиэтээ.

1) «Нууччатымсыйбыт»

2) «Тиэтэйбит»

3) «Оҕоҕо баҕарбыт»

4) «Күөх Көппө»

A22. «**Сүрэх тэбэрин тухары**» роман персонаһа буолбат геройу быһаар.

1) Дьорҕоотоп

2) Пестряков

3) Кылбанов

4) Аласов

A23. «**Ийэ**» ханнык суруйааччы маннайгы хоһооно буоларын бэлиэтээ.

1) Күннүк Уурастыырап

2) Амма Аччыгыйа

3) Суорун Омоллоон

4) Семен Данилов

A24. «**Кэриэс туолуута**» сэхэн тематын булан бэлиэтээ.

1) репрессия

2) гражданской сэрии

3) промышленность

4) Аҕа дойду сэриитэ

A25. «**Хоһооннорум - мин улгум соноҕосторум**» этии уус-уран ньыма ханнык көрүнгэ буоларын ый.

1) метафора

2) метонимия

3) эпитет

4) гипербола

3.2. Литература

1. Башарин, Г.П. Три якутских реалиста-просветителя. – Якутск, 1994.

2. Билюкина, А.А. Якутская советская драматургия 20-х годов. – Новосибирск, 1982.
3. История якутской литературы. Том I. – Якутск, 1993.
4. Литература Якутии. XX век. – Якутск, 2005.
5. Максимова П.В. Саха литературатын историята (1960-1980 сс.). – Дьокуускай, 2010.
6. Окорокова В.Б., Попова М.П. Билинни саха литературата (XX үйэ бүтүүтэ – XXI үйэ саҕалананыта). – Дьокуускай, 2011.
7. Окорокова В.Б. П.А.Ойуунускай олоҕо, айар үлэтэ. – Дьокуускай, 2003.
8. Протодьяконов В.Н. Айар тыл уоттаннын, тыл илбиһэ төлөннөннүн! – Дьокуускай, 2009
9. Семенова В.Г. Алампа. Личность норуот историятыгар суолтата. – Дьокуускай, 2011.
- 10.Тобуроков, Н.Н. Өксөкүлээх Өлөксөй олоҕун, айар үлэтин үрдүк үөрэх кыһатыгар үөрэтии. – Дьокуускай, 2001.
- 11.Тобуроков, Н.Н. Саха литературатын үрдүк үөрэх кыһатыгар үөрэтии. – Дьокуускай, 2001.